

JAARVERSLAG

RAAD VAN TOEZICHT HAS HOGESCHOOL 2018

RAPPORTAGE VAN HET TOEZICHTHOUDEND ORGAAN

INLEIDING

De Raad van Toezicht van HAS Hogeschool houdt toezicht op het bestuur van HAS Hogeschool, statutair ondergebracht in de Stichting HAS Opleidingen en de Stichting HAS Kennistransfer en Bedrijfsopleidingen.

Met dit verslag legt de Raad verantwoording af over het op de Stichting HAS Opleidingen en Stichting HAS Kennistransfer en bedrijfsopleidingen uitgeoefende toezicht in 2018.

Naast de rol als toezichthouder ondersteunt c.q. adviseert de Raad van Toezicht het bestuur over beleidsvraagstukken en de organisatieontwikkeling.

SAMENSTELLING RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht is als volgt samengesteld:

Mevrouw dr. E.M.M. de Brabander - Van den Berg	Lid
Ing. A.M. van Doornmalen	Vice-voorzitter
De heer L.A.L. Faassen	Lid
Mevrouw A. Gunnewijk – Veer	Lid
De heer J.A.M. Huijbers	Voorzitter
De heer prof. dr. E.M. Meijer	Lid
Mevrouw drs. Ir. A.N. Wouters (<i>per 1 april 2018</i>)	Lid

Binnen de Raad van Toezicht bestaan geen afzonderlijke commissies, alle onderwerpen worden in de voltallige Raad besproken.

De zittingstermijn van de leden van de Raad van Toezicht bedraagt vier jaar, met tweemaal de mogelijkheid tot herbenoeming.

Het overzicht functies en voor HAS Hogeschool relevante nevenfuncties van de leden Raad van Toezicht is terug te vinden op de website van HAS Hogeschool. Tevens vindt u daar het rooster van aftreden.

BENOEMING EN VERTREK LEDEN VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

In de vergadering van 19 december 2018 zijn afspraken rond de herbenoeming van de leden van de Raad van Toezicht gemaakt: de heer J.A.M. Huijbers is herbenoemd als lid en tevens voorzitter van de Raad van Toezicht, voor de derde termijn.

Het rooster van aftreden is gepubliceerd op de site van de Hogeschool.

In het voorjaar is mevrouw drs. Ir. A.N. Wouters benoemd als lid van de Raad van Toezicht van HAS Hogeschool; de benoeming is ingegaan per 1 april 2018.

Mevrouw Wouters is project Directeur – Generaal Groningen Bovengronds bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

GOVERNANCE EN WERKWIJZE RAAD VAN TOEZICHT

Binnen de Raad van Toezicht HAS Hogeschool zijn geen aparte commissies ingesteld, alle agendapunten worden in volledigheid besproken tijdens de vergaderingen van de Raad.

In 2018 vergaderde de Raad van Toezicht, naast een overleg met de leden van de HogeschoolRaad, vijfmaal een dagdeel. De Raad van Toezicht is regelmatig geïnformeerd over ontwikkelingen op het vlak van welzijn van de medewerkers, governance, onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering. Tijdens de vergaderingen heeft de Raad het College bevestigd op de uitvoering van het strategisch plan, de prestaties van de HAS zowel op basis van externe benchmarks, inspectierapportages en visitaties, alsook op basis van de interne managementcontrolcyclus. Met name de jaarlijkse managementreviews van iedere opleiding geven een scherp inzicht in het functioneren van de HAS. De groei van de HAS blijft sterk en is om die reden onderwerp van gesprek in de Raad, zowel in relatie tot de strategische ambities van de HAS als ook de financiële randvoorwaarden.

Daarnaast heeft de Raad in de periode van april tot en met oktober zelf een evaluatie laten uitvoeren op het Bestuurlijk handelen van de HAS en zijn extra vergaderingen gehouden waarin gesproken is over de financiële situatie van de HAS, de uitkomsten van de evaluatie “Bestuurlijk handelen” en de inrichting van de HAS-organisatie en het College van Bestuur. Deze overleggen hebben onder meer geleid tot het instellen van een auditcommissie en zijn bepalend geweest in de profielkeuze voor een te werven CvB-lid. De uitkomsten van dit overleg zijn vastgelegd in enerzijds de notitie “Doorontwikkeling College van Bestuur” en in dat kader besproken met het management en de medezeggenschaps-raad. Anderzijds heeft de Raad samen met het College van Bestuur een notitie opgesteld waarin haar visie op de ontwikkeling van de HAS en de inrichting van het bestuur is verwoord. Tevens is in die notitie gereflecteerd op de uitkomsten van het onderzoek naar bestuurlijk handelen. Deze notitie is verspreid aan de medewerkers van de HAS en mondeling toegelicht door de voorzitter van de Raad tijdens 2 nieuwjaarsbijeenkomsten in Venlo en Den Bosch in januari 2019.

In een besloten vergadering is gesproken over het functioneren van het College van Bestuur op basis van een door het College voorbereide evaluatie alsmede gesprekken tussen de leden van het College van de voorzitter en vice-voorzitter van de Raad. Tevens heeft de Raad haar eigen functioneren geëvalueerd.

Naast de formele vergaderingen van de Raad van Toezicht, waarover in dit jaarverslag wordt gerapporteerd, waren de leden van de Raad van Toezicht ook in 2018 regelmatig aanwezig bij in- en externe evenementen in en bij de HAS, zoals de Food Experience en het HAS Year Event. Informeel is er contact met de directieleden via het jaarlijkse *directiediner* en heeft de Raad van Toezicht informeel contact met de studentenvereniging Ksv Gremio Unio tijdens het jaarlijkse diner.

De leden van de Raad van Toezicht hebben, zoals tevens vastgelegd in de profielschets voor de leden van de Raad, op geen enkele wijze conflicterende belangen bij de hogeschool. De nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht staan vermeld op de websites van de HAS.

RELATIE MET MEDEZEGGENSCHAP

Met de Hogeschoolraad is afgesproken dat er minimaal één keer per jaar een overleg gepland zal worden met in ieder geval de voorzitter en vice-voorzitter van de Raad van Toezicht om, in aanwezigheid van de voorzitter van het College van Bestuur, gezamenlijk te spreken over de ontwikkelingen van de HAS.

Dit overleg heeft plaatsgevonden op 06 februari 2018. Tijdens de bijeenkomst met de Hogeschoolraad werd er vooral aandacht gevraagd voor de financiële situatie van de HAS Hogeschool, de afwezigheid / opvolging van de heer Denissen in het College van Bestuur en de toekomst van de HAS in de ogen van de Raad van Toezicht. Vanuit de studentleden van de Hogeschoolraad werd aandacht gevraagd voor digitalisering en flex-studeren.

De vergadering is als zeer constructief ervaren en duidelijk is dat de Hogeschoolraad het vertrouwen uitspreekt naar het bestuur en management van de hogeschool. Buiten het reguliere overleg om is er vanuit de Hogeschoolraad contact geweest met de Raad, vooral naar aanleiding van de ontstane financiële situatie.

ONDERWERPEN VAN DE VERGADERINGEN

Hieronder wordt in het kort beschreven welke onderwerpen (chronologisch gerubriceerd) er tijdens de vergaderingen aan de orde kwamen.

INTEGRITEITSKWESTIE

In de vergadering van 6 februari 2018 zijn de laatste zaken rond de integriteitskwestie die speelde in 2017 afgerond.

INVULLING AFWEZIGHEID BESTUURSLID

De heer Denissen is in verband met een ernstige thuissituatie vrijgesteld van een deel van zijn taken, de overige leden van het College nemen de taken van de heer Denissen waar; de Raad heeft een aantal voorwaarden voor het verleende zorgverlof opgesteld.

In juni 2018 heeft de heer Denissen aangegeven per 1 september 2018 zijn functie als lid van het College van Bestuur te willen neerleggen. De Raad heeft in haar vergadering van juni 2018 ingestemd met deze keuze van de heer Denissen. De Raad is de heer Denissen erg

dankbaar voor wat hij gedurende bijna 35 jaar voor de HAS heeft betekend. Medio september 2018 is op een gepaste wijze afscheid genomen van de heer Denissen.

MANAGEMENTREVIEWS 2016-2017

De uitkomsten van de jaarlijks terugkerende managementreviews geven een mooie inkijk op hetgeen dat binnen de opleidingen gaande is.

De resultaten en de conclusies zijn uitgebreid besproken en daar waar gewenst nader toegelicht. Naar aanleiding van de besprekingen van de Managementreview zijn de leden van het management gevraagd een toelichting te geven op hun opleiding en de plannen voor de toekomst. De spits is afgebeten door de heer Verhees, directeur van de opleiding Voedingsmiddelentechnologie in de vergadering van 28 juni 2018.

SCHATKISTBANKIEREN

In navolging op de discussie uit 2017 is aan de hand van een toelichting door het Bestuur gediscussieerd over de voor- en nadelen van Schatkistbankieren. Na de verstrekte instemming door de Raad is het Bestuur gevraagd verdere stappen te zetten.

SAMENSTELLING RAAD VAN TOEZICHT

Zoals in het jaarverslag van 2017 aangegeven, is er een vacature ontstaan binnen de Raad van Toezicht; bij het opstellen van het profiel is aangegeven dat de voorkeur uit gaat voor een vrouw.

De publieke openstelling van de vacature heeft circa 60 reacties opgeleverd; na een gedegen selectie zijn er gesprekken gevoerd met een aantal vrouwelijke kandidaten. De selectie heeft mevrouw dr. Ir. A.N. Wouters voorgedragen als lid van de Raad van Toezicht; in de vergadering van 6 februari 2018 is de benoeming bekrachtigd per 1 april 2018.

Mevrouw Wouters is werkzaam als project Directeur – Generaal Groningen Bovengronds bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Met haar netwerk binnen de overheid kan ze een welkome bijdrage leveren aan de Raad en de HAS in zijn algemeenheid.

In de vergadering van 28 juni 2018 hebben we uitgebreid kennis mogen maken met mevrouw Wouters.

FINANCIËN

In de vergadering van december 2017 is de begroting 2018 besproken. Gezien de financiële situatie, o.a. door bezuinigingen vanuit het ministerie en de groei van de laatste jaren en daarmee samenhangen T-2-bekostiging, zijn duidelijke keuzes gemaakt. Na jaren van groei moet de organisatie van de HAS zich nadrukkelijk aanpassen aan een beperkter financieel kader. Dit alles heeft geleid tot een begroting met een duidelijk positief resultaat én voldoende middelen om het strategisch plan van de HAS te kunnen effectueren.

De RvT heeft de begroting 2018 goedgekeurd mede in het licht van de voorliggende meerjaren begroting.

In vervolg op voorbereidingen medio 2017 is tijdens de vergadering van 22 maart 2018 ingestemd met het plan om over te gaan tot Schatkistbankieren. De financiële situatie van de HAS en de verslechterde liquiditeit heeft hiertoe de aanzet gegeven. Vanuit het Bestuur is voorgesteld een onderzoek naar “bestuurlijk handelen” uit te laten voeren, dit als lering naar de toekomst en ter voorkoming van een dergelijke situatie in de toekomst.

April 2019 heeft de verslechterde liquiditeit geleid tot het “onder aangepast financieel toezicht stellen” door de Inspectie van het Onderwijs. Voorafgaand aan de bespreking van het jaarverslag en de jaarrekening in juni 2018 is in een extra vergadering op 22 mei 2018 uitgebreid gesproken over de ontstane situatie en is een toelichting gegeven op het te verwachten resultaat van 2017. Een resultaat dat ten opzichte van de prognose in december 2017 bijna 1 miljoen euro slechter uitvalt. Eerdere maatregelen hebben niet het gewenste resultaat opgeleverd, per direct zijn diverse acties ingezet op vermindering van de uitgaven en verbetering van de inkomsten. Dit alles om per eind van het jaar het tekort drastisch te hebben teruggebracht.

In de vergadering van juni 2018 werden de jaarverslagen en jaarrekeningen van de Stichting HAS Opleidingen en de Stichting HAS Kennistransfer en Bedrijfsopleidingen besproken, waarbij de nadruk vooral lag op de ingezette acties ter verbetering van de financiële situatie van de HAS.

Vervolgens is het daarbij behorende accountantsverslag besproken in aanwezigheid van de externe accountant, de daarin gedane aanbevelingen worden ter harte genomen.

De Raad heeft, naast de verschillende financiële ontwikkelingen van de hogeschool, bij de besprekingen specifiek gelet op de kansen en risico's die de governance van de stichtingen met zich meebrengt.

Daarnaast is gesproken over de versterking van het (financieel) projectmanagement binnen de HAS; de accountant stelt voor te zoeken naar een meer transparantere, eenvoudiger inrichting van de projectadministratie.

De Raad van Toezicht heeft de jaarstukken 2017 goedgekeurd op 28 juni 2018.

De begroting 2019 en het meerjarenperspectief 2020 zijn besproken in de vergadering van 20 december 2018. Uitdrukkelijk is aandacht gevraagd voor ruimte die gecreëerd voor de noodzakelijke professionalisering op het gebied van de bedrijfsvoering. Daarnaast is aandacht gevraagd voor de risico's rond de vestiging in Venlo.

De waardering is uitgesproken over de begroting 2019 van HAS Kennistransfer en Bedrijfsopleidingen. De begroting 2019 HAS Opleidingen en HAS Kennistransfer en Bedrijfsopleidingen zijn goedgekeurd.

INSPECTIE-ONDERZOEK

Begin 2018 heeft de Inspectie een onderzoek verricht naar de financiële situatie van de HAS. Het onderzoek voert terug naar 2009. Naar aanleiding van het onderzoek is de HAS onder

“Aangepast Financieel Continuïteitstoezicht” gesteld; in een verbeterplan heeft de HAS aangegeven hoe de HAS weer financieel gezond wordt gemaakt. Om duidelijkheid te krijgen over de oorzaken van de slechte financiële situatie, is er actie ondernomen op het dossier HAS Kennistransfer en Bedrijfsopleidingen; een Quick Scan uitgevoerd door PWC en is onderzoek naar “bestuurlijk handelen” ingesteld.

Alle acties die zijn ingezet om de financiële positie te verbeteren, hebben zijn vruchten af geworpen; medio 2018 is het verbeterplan goedgekeurd door de Inspectie. Daarnaast zal 2018 met een positief financieel resultaat worden afgesloten.

ONTWIKKELINGEN HAS KENNISTRANSFER EN BEDRIJFSOPLEIDINGEN

Naar aanleiding van de resultaten over 2017 zijn door het Bestuur besloten maatregelen te nemen in de leiding en bedrijfsvoering van HAS Kennistransfer en Bedrijfsopleidingen (HKT). Het proces zal worden begeleid door twee interim-directeuren. Gedurende het jaar is de Raad uitgebreid geïnformeerd over de vorderingen. Naar verwachting zal begin 2019 meer duidelijkheid ontstaan.

OPDRACHT HERINRICHTING ORGANISATIE

In de planning en uitvoering van het strategisch plan was besluitvorming rondom herinrichting van het primaire en secundaire proces voorzien. Mede door de financiële situatie rondom HKT is er eind 2017 voor gekozen om de herinrichting van de organisatie even on-hold te zetten. In 2018 is een interne projectgroep gestart met het uitkristalliseren van de wensen van de organisatie.

DOORONTWIKKELING COLLEGE VAN BESTUUR

Naar aanleiding van de ontstane vacature binnen het College van Bestuur is uitgebreid gesproken over de doorontwikkeling van het College van Bestuur. De uitkomsten van de discussie zijn in een aparte vergadering besproken met het management en met de medezeggenschapsraad.

De Raad heeft ingestemd met het invullen van de vacature in het CvB met het profiel bedrijfsvoering en financiën. Het College zal als collegiaal opererende bestuur functioneren met een duidelijke rol van de voorzitter als eindverantwoordelijke en verbinder over de portefeuilles heen, binnen het College, naar de organisatie en extern.

KWALITEIT VAN DE HAS

De Raad van Toezicht heeft inzicht gekregen in de verschillende kwaliteitsbeoordelingen van de HAS. De accreditaties van de opleidingen Bedrijfskunde en Agrifoodbusiness, Food Innovation, Geo Media & Design, International Food & Agribusiness, Management van de Leefomgeving en Voedingsmiddelentechnologie zijn besproken. De NVAO beoordeelde alle de opleidingen als voldoende; de opleidingen Food Innovation en Voedingsmiddelen-technologie werden als “goed” beoordeeld.

De opleidingen Bedrijfskunde en Agrifoodbusiness en Food Innovation uit Venlo werden voor de eerste keer geaccrediteerd, dit in combinatie met de Bossche opleidingen.

De HAS-opleidingen scoren in de Keuzegids Hoger Onderwijs wederom hoog; ook HAS Kennistransfer en Bedrijfsopleidingen ontving een hoge score in de CEDEO-uitslag. De Raad van Toezicht heeft kennis genomen van de scores binnen de prestatie-afspraken; de actuele informatie is terug te vinden op de website van de hogeschool.

Het bestuur van de HAS monitort de kwaliteit van de opleidingen en de ondersteunende processen door het onderhouden en verder verbeteren van een stevig evaluatie en review instrument. De veranderde rol van de overheid en de toenemende druk van buiten vragen om een goede borging van de kwaliteit.

De in 2014 ingezette cyclus van managementreviews is doorgezet en daar waar mogelijk verbeterd. Iedere opleiding wordt in die cyclus jaarlijks door de verantwoordelijke opleidingsdirecteur gereviewd aan de hand van interne en externe beoordelingen en benchmarks. De uit de managementreviews voortkomende verbeterlagen worden meegenomen in het jaarplan van de opleiding.

Deze opleidingsreviews tezamen met een overall analyse op HAS-niveau zijn besproken in de vergadering van de Raad van Toezicht. De Raad juicht deze ontwikkeling toe als een duidelijke ontwikkelgerichte aanpak van de kwaliteitszorg binnen de HAS.

Opgemerkt mag worden dat de kwaliteit op orde is en op orde blijft ook met de sterke groei en ontwikkeling van de HAS.

MEDEWERKERSONDERZOEK

De uitkomsten van het medewerkersonderzoek (MTO) zijn uitgebreid besproken in de Raad. De follow-up van de uitkomsten van de MTO zijn besproken in relatie tot de managementreviews. Door het bestuur wordt een onderzoek ingesteld naar het functioneren van de verschillende systemen, met de bedoeling om een efficiëntieslag te organiseren.

Een regelmatig terugkerend medewerkersonderzoek wordt onderschreven.

ROOSTERPROBLEMATIEK

Na de zomer is duidelijk geworden dat de problemen rond roostering meer van structurele aard zijn, de systemen waarmee gewerkt werd, waren niet stabiel en de vele individuele vragen leggen een te zware last op de organisatie. Gedurende het verslagjaar is de Raad uitgebreid geïnformeerd over de stand van zaken.

ZIJ-INSTROOMDOSSIER

Tegen het definitief besluit van de Inspectie van het Onderwijs ten aanzien van terugvordering van bekostiging is door het bestuur bezwaar aangetekend. Dit heeft geresulteerd in nieuwe afspraken met de Inspectie. Het terug te vorderen bedrag is aanzienlijk verminderd en er is betalingstermijn afgesproken over een periode van 7 jaar.

VERLENGING CONTRACT ACCOUNTANT

De Raad van Toezicht heeft ingestemd met het voorstel tot verlenging van het contract met de accountant voor de periode van wederom één jaar.

ONTWIKKELING ZUIDWESTELIJKE DELTA

De voortgang rond de ontwikkeling Zuidwestelijke Delta is in het afgelopen jaar herhaaldelijk besproken. De intentie van de HAS is om haar activiteiten in dit gebied vooral te richten op de “terugkeer van studenten” naar de regio; dit kan op allerlei manieren: zorgen voor goede stageplekken en bedrijfsopdrachten en het ter ondersteuning daarvan beperkt verzorgen van onderwijsactiviteiten in de regio.

De plannen van de HAS hebben veel reacties opgeleverd vanuit de collega-HAO-instellingen, maar ook andere HBO-instellingen die actief zijn in de regio. Op bestuurlijk niveau loopt hierover overleg. De Raad onderschrijft de noodzaak van versterking van de activiteiten van de HAS in de ZW Delta en de gekozen aanpak van het bevorderen van terugstroom van studenten naar deze regio.

ONTWIKKELINGEN VESTIGING VENLO

In september 2018 is een instroomgroei gerealiseerd van circa 6%; de instroomontwikkelingen hebben onze aandacht. In totaal studeren er nu 465 studenten in Venlo. In juni studeerden 60 studenten af.

De koppeling met het bedrijfsleven in de regio loopt uitstekend; in 2018 zijn met vier bedrijven samenwerkingsovereenkomsten afgesloten, het totaal komt nu uit op 89.

VERKOOP GROND

De Raad van Toezicht heeft goedkeuring gegeven aan het besluit tot verkoop van het perceel F2717 aan Helicon. Dit is de grond die eerder aan Helicon in erfpacht is gegeven. Het recht van overpad op de toegangsweg vanaf de Vlijmenseweg wordt gehandhaafd.

OVERIGE AGENDAPUNTEN

Naast de eerdergenoemde punten is de Raad van Toezicht regelmatig – grotendeels door de schriftelijke informatie bij de mededelingen voor elke vergadering – op de hoogte gehouden van lopende zaken en ontwikkelingen binnen en buiten de hogeschool.

Door publicatie van besluitenlijsten op intranet wordt de gehele hogeschool geïnformeerd over de punten die aan de orde komen tijdens de vergaderingen van de Raad van Toezicht.

In het komende jaar wordt ruimte ingeregeld om het management uit te nodigen meer te vertellen over de ontwikkelingen binnen de opleidingen en diensten.

BESTUUR HAS HOGESCHOOL

Het College van Bestuur bestaat in 2018 uit: mevrouw drs. L.G.M Chermin, de heer ir. J.C.A.M. Denissen en de heer drs. D.J. Pouwels (voorzitter).

De heer Denissen is per 1 september 2018 teruggetreden als lid van het Bestuur; de Raad heeft besloten deze vacature te willen invullen.

Volgens het reglement van het Bestuur, oefenen de leden geen (on)bezoldigde nevenfuncties uit zonder toestemming van de Raad van Toezicht; dit heeft o.a. als doel mogelijke belangenverstrengeling te signaleren en te voorkomen.

De Raad van Toezicht heeft alle in 2018 actuele nevenfuncties goedgekeurd.

RENUMERATIE EN FUNCTIONEREN BESTUUR

Onderwerpen in het kader van renumratie zijn aan de orde geweest in de jaargesprekken met de bestuurders en de renumratie van de bestuurders per 2018 is vastgesteld en besproken in een vergadering van de Raad van Toezicht.

Op de website van de HAS is een renumratierapport opgenomen.

In de jaargesprekken is aandacht geweest voor de teamvorming en de prestaties van de bestuursleden op basis van een door het College van Bestuur opgestelde evaluatie van haar functioneren. Het CvB heeft deze evaluatie opgesteld met input van het directie-overleg.

TOT SLOT

De gesprekken tussen de Raad van Toezicht en het Bestuur hebben steeds op een open wijze en in een goede sfeer plaatsgevonden. De Raad van Toezicht is van oordeel dat zij onafhankelijk functioneren.

De Raad heeft grote waardering voor de inspanningen van de medewerkers, de directie en het College van Bestuur en voor de resultaten die hierdoor zijn bereikt.

Juni 2019,

Voorzitter Raad van Toezicht, J.A.M. Huijbers.

*Aldus vastgesteld en goedgekeurd
op 20 juni 2019*